



Vissa kulturpolitiska frågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlar och avstyrker utskottet 44 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2008.

För flertalet yrkanden om övergripande kulturpolitiska frågor, inklusive frågor om teater, dans, musik, bibliotek och litteratur, hänvisar utskottet till förslag som lämnats av Kulturutredningen och till att riksdagen inte bör föregripa regeringens ställningstaganden till förslagen. Då det gäller yrkanden om att ändra censurlagstiftningen hänvisar utskottet till att en särskild utredare ser över den s.k. granskningslagen och att resultatet av översynen och regeringens ställningstaganden i frågan bör avvaktas.

Ett yrkande som syftar till att kulturanslagen ska kostnadsäkras avstyrks med hänvisning till att riksdagen redan har uttalat att regeringen bör eftersträva en jämn medelstildelning till fria grupper m.fl. som inte omfattas av pris- och löneomräkning. Utskottet kan inte heller biträda ett motionsförslag som syftar till att kulturföreningar ska likställas med idrottsföreningar när det gäller inbetalning av arbetsgivaravgift. Riksdagen har nämligen tidigare under innevarande riksmöte uttalat att regeringen bör överväga att slopa avdragsmöjlighet i detta hänseende för idrottsföreningar.

Vidare avstyrks ett motionsförslag om att bokförlag ska åläggas att framställa samtliga böcker som de ger ut också som talböcker med talsyntes. Talboks- och punktskriftsbiblioteket förvärvar i princip allt som efterfrågas.

Även ett förslag om att litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne ska delas ut i Vimmerby avstyrks. Kommunen torde få viss uppmärksamhet genom att pristagaren tillkännages där.

Slutligen avstyrks 15 motionsyrkanden som är identiska med eller snarlika sådana yrkanden som har behandlats en eller två gånger tidigare under mandatperioden. I dessa fall har utskottet inte ansett det behövligt att motivera avslagsförslaget särskilt.

I betänkandet finns tolv reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	6
Regionalt kulturstöd	6
Pris- och löneomräkning av kulturanslag	8
Kultur i vården	9
Samarbete mellan amatörer och professionella	11
Avgiftsskyldighet för ideella föreningar	12
HBT-frågor på kulturområdet	13
Jämställdhet inom kulturen	14
Långsiktiga bidrag till fria grupper	15
En icke-diskriminerande och inkluderande scenkonst	16
Handlingsplan för folk- och världsmusik	17
Musikgenrecentrum	19
Community-teater	20
Samordning inom biblioteksväsendet	21
Arbetsplatsbibliotek	22
Tillgång till talböcker	23
En nationell strategi för läsning	24
Utdelning av Almapriset	25
Censurfrågor	26
Tidigare behandlade förslag	27
Reservationer	29
1. Pris- och löneomräkning av kulturanslag, punkt 2 (v)	29
2. Samarbete mellan amatörer och professionella, punkt 4 (v)	30
3. Avgiftsskyldighet för ideella föreningar, punkt 5 (v)	30
4. HBT-frågor på kulturområdet, punkt 6 (s, v, mp)	31
5. Jämställdhet inom kulturen, punkt 7 (s, v, mp)	31
6. Långsiktiga bidrag till fria grupper, punkt 8 (v)	32
7. En icke-diskriminerande och inkluderande scenkonst, punkt 9 (v)	33
8. Handlingsplan för folk- och världsmusik, punkt 10 (v)	33
9. Musikgenrecentrum, punkt 11 (v)	34
10. Community-teater, punkt 12 (v)	34
11. Samordning inom biblioteksväsendet, punkt 13 (v)	35
12. Arbetsplatsbibliotek, punkt 14 (s, v)	36
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	37
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008	37

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regionalt kulturstöd

Riksdagen avslår motionerna

2008/09:Kr217 av Berit Högman och Tommy Ternemar (båda s) och

2008/09:Kr361 av Christina Oskarsson m.fl. (s).

2. Pris- och löneomräkning av kulturanslag

Riksdagen avslår motion

2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 2.

Reservation 1 (v)

3. Kultur i vården

Riksdagen avslår motion

2008/09:Kr343 av Anne Marie Brodén m.fl. (m, fp, c, kd).

4. Samarbete mellan amatörer och professionella

Riksdagen avslår motion

2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 37.

Reservation 2 (v)

5. Avgiftsskyldighet för ideella föreningar

Riksdagen avslår motion

2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 35.

Reservation 3 (v)

6. HBT-frågor på kulturområdet

Riksdagen avslår motionerna

2008/09:Kr313 av Börje Vestlund m.fl. (s) och

2008/09:A355 av Josefin Brink m.fl. (v) yrkande 25.

Reservation 4 (s, v, mp)

7. Jämställdhet inom kulturen

Riksdagen avslår motionerna

2008/09:Kr305 av Siv Holma m.fl. (v) och

2008/09:Kr335 av Esabelle Dingizian m.fl. (mp) yrkande 5.

Reservation 5 (s, v, mp)

8. Långsiktiga bidrag till fria grupper

Riksdagen avslår motion

2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 12.

Reservation 6 (v)

- 9. En icke-diskriminerande och inkluderande scenkonst**
Riksdagen avslår motion
2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 5.
Reservation 7 (v)
- 10. Handlingsplan för folk- och världsmusik**
Riksdagen avslår motion
2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 18.
Reservation 8 (v)
- 11. Musikgenrecentrum**
Riksdagen avslår motion
2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 19.
Reservation 9 (v)
- 12. Community-teater**
Riksdagen avslår motion
2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 14.
Reservation 10 (v)
- 13. Samordning inom biblioteksväsendet**
Riksdagen avslår motion
2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 25, 26 och 30.
Reservation 11 (v)
- 14. Arbetsplatsbibliotek**
Riksdagen avslår motion
2008/09:Kr360 av Kerstin Engle m.fl. (s).
Reservation 12 (s, v)
- 15. Tillgång till talböcker**
Riksdagen avslår motion
2008/09:Kr206 av Lars-Ivar Ericson och Per Lodenius (båda c).
- 16. En nationell strategi för läsning**
Riksdagen avslår motion
2008/09:Kr304 av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp).
- 17. Utdelning av Almapriset**
Riksdagen avslår motion
2008/09:Kr329 av Krister Örnfjäder m.fl. (s).
- 18. Censurfrågor**
Riksdagen avslår motionerna
2008/09:Kr229 av Fredrik Schulte (m),
2008/09:Kr239 av Jan Ericson (m),

2008/09:Kr249 av Jan Ericson (m),
2008/09:Kr252 av Finn Bengtsson och Karl Sigfrid (båda m),
2008/09:Kr308 av Anna Tenje och Jan R Andersson (båda m),
2008/09:Kr327 av Tomas Tobé och Jessica Polfjärd (båda m) och
2008/09:Kr372 av Jessica Polfjärd (m).

19. Tidigare behandlade förslag

Riksdagen avslår motionerna

2008/09:Sk389 av Marianne Kierkemann (m) yrkande 3,
2008/09:Kr222 av Eva Sonidsson och Hans Stenberg (båda s),
2008/09:Kr236 av Fredrik Schulte (m),
2008/09:Kr272 av Kurt Kvarnström och Marita Ulvskog (båda s),
2008/09:Kr276 av Sylvia Lindgren och Veronica Palm (båda s),
2008/09:Kr277 av Marie Nordén m.fl. (s),
2008/09:Kr287 av Johan Pehrson (fp),
2008/09:Kr302 av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp)
yrkande 2,
2008/09:Kr309 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp),
2008/09:Kr330 av Fredrik Schulte (m) yrkandena 1 och 2,
2008/09:Kr338 av Aleksander Gabelic m.fl. (s),
2008/09:Kr341 av Jan Björkman m.fl. (s),
2008/09:Kr351 av Maria Stenberg m.fl. (s) och
2008/09:Kr363 av Luciano Astudillo (s).

Stockholm den 26 februari 2009

På kulturutskottets vägnar

Siv Holma

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Siv Holma (v), Cecilia Magnusson (m), Margareta Israelsson (s), Mats Johansson (m), Anders Åkesson (c), Nikos Papadopoulos (s), Anne Ludvigsson (s), Hans Wallmark (m), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Olof Lavesson (m), Göran Persson i Simrishamn (s), Solveig Hellquist (fp), Esabelle Dingizian (mp), Göran Montan (m), Leif Pettersson (s), Solveig Ternström (c) och Lars-Axel Nordell (kd).

Utskottets överväganden

Inledning

Sommaren 2007 fick en kommitté i uppdrag att se över kulturpolitiken, dess inriktning och arbetsformer. Kommittén antog namnet Kulturutredningen. Utredningen har nyligen överlämnat sina förslag till regeringen, Betänkande av Kulturutredningen (SOU 2009:16). Betänkandet består av tre delar: Grundanalys (del 1), Förnyelseprogram (del 2) och Kulturpolitikens arkitektur (del 3). Flera av förslagen refereras i detta betänkande. Regeringen väntas ta ställning till utredningens förslag under 2009/10 års riksmöte.

Regionalt kulturstöd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om regionalt kulturstöd. Den kulturpolitiska utredningen har nyligen föreslagit en ny form för samspillet mellan stat, landsting och kommuner för att vitalisera kulturpolitiken och öka engagemanget för kulturfrågorna. Ett nytt system införs för fördelningen av regionala medel, kallat portföljmodellen. Denna modell bygger på dialog och förhandling och ska utmynnas i en överenskommelse mellan staten, landstingen och kommunerna.

Motionerna

I *motion Kr217* av Berit Högman och Tommy Ternemar (s) hävdar motionärerna att regeringen styr resurser från glesbygd till storstäder, vilket påskyndar inflyttningen till storstäderna och utarmar halva Sverige. Detta gäller särskilt inom kulturpolitiken och då främst anslagen till länsteatrar. Kulturrådet har nämligen fått befogenhet att omfördela de anslag som regeringen beslutat om, vilket varit förödande för många länsteatrar. Liknande beslut har tagits när det gäller länsmusiken. Motionärerna framhåller att hela landet ska leva och att frågor som gäller statens del i resursfördelning och därmed följande prioriteringar ska ske i Sveriges riksdag och inte hos en statlig myndighet.

I *motion Kr361* av Christina Oskarsson m.fl. (s) föreslår motionärerna att riksdagen ska göra ett tillkännagivande för regeringen som syftar till en ekonomisk satsning på kulturen i Västsverige. Det är viktigt att regionens kulturinstitutioner inklusive folkbildningen får möjlighet att upprätthålla en god kvalitet. Motionärerna pekar bl.a. på Världskulturmuseet i Göteborg som drabbats hårt av att den fria entrén tagits bort och på Film i Väst som

är mycket uppskattat i regionen. Ett statligt stöd behövs även för institutioner av nationellt intresse, t.ex. Göteborgsoperan, som har en liten scen i Skövde, och Göteborgssymfonikerna, som gästspelar i Vara.

Utskottets ställningstagande

Utskottet erinrar inledningsvis om de bestämmelser som gäller för regional bidragsgivning på kulturområdet. I enlighet med bestämmelserna i förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet får statsbidrag lämnas till regionala och lokala institutioner som regeringen har förklarat vara stödberättigade. Statsbidrag lämnas endast till regionala och lokala institutioner som också får bidrag från ett landsting, en kommun eller någon annan huvudman. Statsbidrag till verksamhet med länskonstnärer och till regionala resurscentrum för film och video lämnas endast om bidrag från ett landsting, en kommun eller någon annan huvudman uppgår till minst motsvarande det statliga stödbeloppet. Kulturrådet, Riksarkivet, Riksantikvarieämbetet respektive Filminstitutet fördelar bidragen.

Även bestämmelser i regleringsbrev styr Kulturrådets bidragsgivning. Från regeringen – liksom från den tidigare socialdemokratiska regeringen – har det varit en uttalad ambition att minska detaljstyrningen av bidragsgivningen på kulturområdet. Ett exempel på detta är att bidragen till länsmusikverksamhet och bidragen till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner t.o.m. 2003 var uppdelade på två olika anslagsposter. I regleringsbreven fr.o.m. 2004 har de två anslagsposterna slagits ihop till en. Detta har gett Kulturrådet viss frihet att *inom* den nya anslagsposten omfördela medel mellan institutionerna. Kulturrådet har emellertid inte rätt att omfördela medel mellan anslag eller anslagsposter, om det inte uttryckligen framgår av givna bestämmelser.

Här kan också nämnas att ett generellt villkor infördes i regleringsbrevet fr.o.m. 2007, enligt vilket Kulturrådet ska pröva bidragsgivningen ”utifrån respektive bidragsökande institutions och organisations verksamhetsmässiga prestation och ekonomiska situation samt utifrån kulturpolitiska prioriteringar”.

Av Kulturrådets årsredovisning för 2007 framgår att rådet under året fortsatte arbetet med att systematisk genomlysa samtliga bidragsmottagare inom scenkonstområdet utifrån deras ekonomiska situation, deras verksamhetsmässiga prestationer och kulturpolitiska prioriteringar. Detta hade gjorts i syfte att möjliggöra ytterligare omprioriteringar inom anslaget.

Kulturutredningen har analyserat kulturpolitiken och dess praktiska tillämpning och bl.a. funnit att det statliga kulturstödet är kanaliserat till de större kommuner som själva satsar mest. Många omständigheter pekar mot att de som bor i de mindre kommunerna i allmänhet och i glesbygden i synnerhet riskerar att hamna vid sidan av den ”kulturalisering” som i övrigt präglar vår tid. Utredningen har därför dragit slutsatsen att det finns starka skäl som talar för att det kulturpolitiska samspelet mellan staten, kommunerna och landstingen behöver få en ny vitalitet, finna nya former

och på ett nytt sätt gripa sig an uppgiften att garantera kultur i hela landet.¹ En ny modell för samspelet mellan stat, landsting och kommun föreslås för att vitalisera kulturpolitiken och öka engagemanget för kulturfrågorna. Vidare föreslås ett nytt system för fördelning av regionala kulturmedel. Modellen benämns portföljmodellen, och bygger på dialog och förhandling och ska utmynna i en överenskommelse mellan parterna. För en mer utförlig redogörelse av utredningsförslaget hänvisar utskottet till betänkandet.²

Kulturutredningens förslag ska efter remissbehandling beredas inom Regeringskansliet. En proposition om den framtida kulturpolitiken väntas bli överlämnad till riksdagen under 2009/10 års riksmöte. Regeringens ställningstaganden i denna fråga bör inte föregripas.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna Kr217 (s) och Kr361 (s).

Pris- och löneomräkning av kulturanslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om kostnadssäkring av alla kulturanslag. Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att regeringen bör eftersträva en jämn medelstillelning till fria grupper m.fl. vars anslag inte omfattas av pris- och löneomräkning.

Jämför reservation 1 (v).

Motionen

I *motion Kr307* erinrar Vänsterpartiet om att allianspartiernas företrädare i kulturutskottet våren 2006 uttalade sig för att anslaget till de fria grupperna och Teateralliansen ska omfattas av en årligen återkommande pris- och löneomräkning och för att regeringen ska ta ett helhetsgrepp då det gäller inflationssäkringen av anslagen på hela kulturområdet.³ Motionärerna framhåller att ingenting har hänt i detta avseende och yrkar att regeringen ska lämna förslag till riksdagen på en modell för kostnadssäkring av samtliga kulturanslag (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har under senare år återkommande behandlat frågor om pris- och löneomräkning (PLO) av anslagen på kulturområdet.

¹ SOU 2009:16 del 1 Grundanalys s. 285.

² SOU 2009:16 del 2 Förnyelseprogram avsnitt 12 s. 259 f.

³ Se bet. 2005/06:KrU27 s. 14.

I budgetpropositionen för 2008 framhöll regeringen att den ansåg att PLO:n i stort sett fungerar bra och att man ”för närvarande” inte hade någon avsikt att se över eller byta modell för pris- och löneomräkningen.⁴

Kulturutskottet lämnade med anledning av detta en utförlig redovisning för PLO-metoden i sitt budgetbetänkande 2007/08:KrU1. Bland annat framkom att metoden har utvecklats för den statliga mål- och resultatstyrningen och i första hand används för att inflationsanpassa myndighetsanslag. Andra anslag inflationsanpassas på annat sätt. Exempelvis är pensions- och sjukförsäkringssystemen knutna till prisbasbeloppet. Rena bidragsanslag omfattas normalt inte av någon automatisk uppräkningsmetod. I stället justeras nivån på dessa anslag genom särskilda politiska beslut. På kulturens område gäller detta t.ex. bidragen till centrala amatörorganisationer och fria grupper.

Mot denna bakgrund uttryckte kulturutskottet förståelse för att PLO-metoden inte kan överföras automatiskt på rena bidragsanslag. Utskottet konstaterade bl.a. att metoden inte är särskilt användbar för att värdesäkra de kulturanslag som i dag inte omfattas av någon automatisk anslagsuppräkningsmetod. Utskottet ansåg emellertid att det är viktigt att regeringen noga följer medelutvecklingen för de verksamheter som i dag får statligt stöd från anslag som inte automatiskt anpassas till pris- och löneutvecklingen. Enligt utskottets uppfattning borde även dessa verksamheter kunna påräkna en hyggligt stabil bidragsutveckling utan att behöva utsättas för kraftiga fluktuationer i medelstillsdelningen på grund av bristande framförhållning hos statsmakterna. På förslag av utskottet beslutade riksdagen att genom ett tillkännagivande uppmana regeringen att inom befintliga system eftersträva att få till stånd en jämn medelstillsdelning till fria grupper m.fl. vars anslag inte omfattas av någon pris- och löneomräkning.⁵

Utskottet, som alltjämt har samma uppfattning i denna fråga, finner inte någon anledning att vidta någon åtgärd med anledning av motionsförslaget. Motion Kr307 (v) yrkande 2 avstyrks.

Kultur i vården

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att kultur ska vara en del av vården. Kulturutredningen har lyft fram betydelsen av att kulturpolitiken och folkhälsopolitiken samverkar. Regeringens ställningstagande med anledning av utredningens förslag bör inte föregripas.

⁴ Prop. 2007/08:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. s. 206.

⁵ Bet. 2007/08:KrU1 s. 16 f., rskr. 2007/08:55.

Motionen

I *motion Kr343* av Anne Marie Brodén m.fl. (m, fp, c, kd) föreslår motionärerna att riksdagen ska göra ett tillkännagivande om att kultur ska vara en del av vården. Motionärerna anser att kultur ska finnas överallt i sjukvården och vara ett naturligt inslag redan i byggplaneringen. Att fylla vårdmiljön med konstverk är en underskattad metod för att påskynda tillfrisknandet. Kultur i form av litteratur, konst och musik liksom sjukhusmiljöns arkitektur och inredning påverkar patienter och personal. De flesta konstformer manar till kommunikation och eftertanke, vilket verkar stimulerande för alla människor som befinner sig på ett sjukhus. Som exempel nämner motionärerna musikens kraft och framhåller att alla patienter som så önskar bör ges möjlighet att lyssna på musik.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan i allt väsentligt ansluta sig till de synpunkter som framförs i motionen och noterar därför med tillfredsställelse att Kulturutredningen i sina förslag lyfter fram betydelsen av samverkan mellan kulturpolitik och folkhälsopolitik.

Utredningen framhåller att sambandet mellan kultur och hälsa på senare år har uppmärksammats alltmer, såväl vetenskapligt som politiskt. Positiva samband har belagts mellan kulturkonsumtion och välbefinnande och mellan kulturkonsumtion och livslängd. Även sambandet mellan välbefinnande och hälsa är belagt. Samband har kunnat påvisas mellan kulturupplevelser och vissa aspekter av god fysisk hälsa, såsom stärkt immunförsvar, sänkt blodtryck och minskade halter av stresshormoner.⁶ Det finns därför enligt utredningen goda skäl att stärka och utveckla samarbetet mellan kulturpolitiken och folkhälsopolitiken. Mycket tyder nämligen på att kulturupplevelser bidrar till ett bättre hälsotillstånd, något som talar för att det offentliga ska satsa på kultur i allmänhet och arbeta för att göra kulturupplevelser tillgängliga för så många som möjligt, inte minst för barn och unga så att hälsan grundläggs i tidiga år (s. 214).

Som nämnts i det föregående föreslår utredarna i ett annat sammanhang att en ny modell ska införas för bidragsfördelningen till regionerna, kallad portföljmodellen. I en sådan ny regional organisation föreslås s.k. mäklare få i uppdrag att förmedla kulturtjänster till sjukvård och äldreomsorg (s. 214). Vidare kan nämnas att Kulturrådet tillförs nya uppgifter, som exempelvis ansvar för att utvärdera kulturinstitutionernas och kulturmyndigheternas arbete med hälsofrågor (s. 204).

Utskottet finner att förslagen är intressanta. Det finns dock inte någon anledning att föregripa regeringens ställningstagande i frågan. Därför avstyrks motion Kr343 (m, fp, c, kd).

⁶ SOU 2009:16 del 2 Förnyelseprogram s. 204.

Samarbete mellan amatörer och professionella

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att ett regelverk för att främja samarbete mellan amatörer och professionella kulturutövare ska utarbetas. Kulturutredningen har lagt fram förslag som gäller samspelet mellan kulturpolitiken och bl.a. folkbildningen och amatörkulturen. Regeringens överväganden med anledning av förslagen bör inte föregripas.

Jämför reservation 2 (v).

Motionen

I *motion Kr307* föreslår Vänsterpartiet att regeringen ska utarbeta ett regelverk för att främja amatörkulturens utveckling samt amatörers och professionella kulturutövares möjligheter att samarbeta. Motionärerna anser att det råder obalans i maktfördelningen mellan regionala institutioner och amatörföreningar och att det är samhällets ansvar att underlätta samarbetet dem emellan (yrkande 37).

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrkte ett snarlikt yrkande under föregående riksmöte. Utskottet påminde då bl.a. om att staten på olika sätt stöder utvecklingen av amatörkultur. Utskottet framhöll bl.a. att det ligger ett stort värde i samspelet mellan amatörer och professionella. Ett samarbete mellan professionella konstnärer och amatörer måste emellertid i första hand byggas på frivillighetens grund utan pekpinnar och inblandning från statens sida (bet. 2007/08: KrU11 s. 12).

Kulturutredningen har uppmärksammat amatörkulturens behov och lägger fram förslag som gäller kulturpolitikens samspel med verksamheter i det civila samhället, såsom folkbildning och amatörkultur. Enligt utredningen bör sambandet stärkas mellan amatörkulturföreningarna och offentliga kulturverksamheter. För att detta ska kunna ske på lika villkor föreslår utredningen att regeringen ska ta initiativ till en dialog med de civilsamhälleliga organisationerna på kulturens område och Sveriges Kommuner och Landsting. Dialogen ska syfta till att ”skapa tydligare och bättre förutsättningar för att stärka gränssnittet mellan kulturpolitiken och det civila samhället och därigenom bidra till bättre och mera jämställda samarbetsformer. Det är inte minst viktigt att stärka sambandet mellan professionellt och ideellt kulturutövande.” Kulturpolitiken bör enligt utredningens mening inte diskuteras utan att också amatörkulturen och andra relevanta

delar av civilsamhället inkluderas. Utredarna föreslår också att regionerna ska få ett större ansvar inom ramen för den s.k. portföljmodellen. I det systemet bör även civilsamhället – inklusive amatörkulturen – ingå.⁷

Utskottet konstaterar att den fråga som tas upp i motionen torde bli föremål för regeringens överväganden i beredningen av en kommande kulturpolitisk proposition. Dessa överväganden bör inte föregripas genom någon åtgärd från riksdagens sida. Motion Kr307 (v) yrkande 37 avstyrks därför av utskottet.

Avgiftsskyldighet för ideella föreningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att även kulturföreningar ska omfattas av regeln om att ersättningar upp till ett halvt prisbasbelopp ska vara undantagna från arbetsgivaravgifter. Utskottet erinrar om att riksdagen tidigare under innevarande riksmöte har uttalat att regeringen bör överväga möjligheten att slopa undantaget för idrottsföreningar.

Jämför reservation 3 (v).

Motionen

Vänsterpartiet erinrar i *motion Kr307* om den lagbestämmelse som medger att ersättningar från ideella föreningar till idrottsutövare upp till ett halvt prisbasbelopp ska vara undantagna från arbetsgivaravgift. Motionärerna föreslår att bestämmelsen även ska gälla för kulturföreningar (yrkande 35).

Utskottets ställningstagande

Enligt socialavgiftslagen är en ersättning till en person fri från arbetsgivaravgifter om den samlade ersättningen under året understiger 1 000 kronor. Ersättning till en idrottsutövare från en sådan ideell förening som avses i 7 kap. 7–13 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet är dock fri från arbetsgivaravgifter om ersättningen från föreningen under året inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp, dvs. f.n. 21 400 kronor.⁸

Socialförsäkringsutskottet har nyligen i betänkande 2008/09:SfU5 avstyrkt ett motionsförslag som är snarlikt det här aktuella yrkandet. Motionärerna ansåg att samma villkor ska gälla för alla ideella föreningar, dvs. inga sociala avgifter ska tas ut om arvudet är mindre än ett halvt prisbasbelopp.

⁷ SOU 2009:16 del 2 Förnyelseprogram s. 75–77.

⁸ Socialavgiftslagen (2000:980) 2 kap. 19 §. Prisbasbeloppet har enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring beräknats till 42 800 kronor för 2009.

Den ståndpunkt i frågan som riksdagen har intagit på förslag av socialförsäkringsutskottet innebär att det aktuella undantaget från att betala arbetsgivaravgifter inte bör utvidgas. Eftersom det är principiellt viktigt att alla ideella organisationer behandlas lika, ansåg socialförsäkringsutskottet i stället att regeringen snarast borde överväga möjligheten att slopa undantaget för idrottsföreningar. Detta blev också riksdagens beslut (rskr. 2008/09:95).

Utskottet har inte någon annan uppfattning än den som riksdagen tidigare under detta riksmöte har uttalat i frågan. Motion Kr307 (v) yrkande 35 avstyrks därmed.

HBT-frågor på kulturområdet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om HBT-kompetens hos anslagsgivande myndigheter på kulturområdet. I regleringsbrev för kulturinstitutionerna finns inskrivet att de ska integrera ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv i sina verksamheter. De gällande kulturpolitiska målen innehåller formuleringar om jämlikhet och delaktighet. Kulturutredningen har föreslagit nya mål för kulturpolitiken som bl.a. går ut på att statliga myndigheter och institutioner ska arbeta för att främja mångfald och kulturell pluralism.

Jämför reservation 4 (s, v, mp).

Motionerna

I *motion A355* av Josefine Brink m.fl. (v) föreslår Vänsterpartiet att riksdagen ska göra ett tillkännagivande om att institutioner som har till uppgift att stödja och stimulera kultur bör uppmärksamma kulturens betydelse för att synliggöra homosexuellas, bisexuellas och transpersoners liv och erfarenheter. Statens kulturråd och andra anslagsgivande institutioner på kulturområdet bör på lämpligt sätt verka för att HBT-kompetensen inom kulturlivet förbättras (yrkande 25).

I *motion Kr313* av Börje Vestlund m.fl. (s) föreslår motionärerna att det av de olika kulturmyndigheternas och kulturinstitutionernas regleringsbrev ska framgå att de olika konstarna även ska handla om HBT-personer.

Utskottets ställningstagande

Ett yrkande liknande de nu aktuella avstyrktes av utskottet under föregående riksmöte med hänvisning till gällande nationella kulturpolitiska mål, framför allt det s.k. jämlikhets- eller delaktighetsmålet, som syftar till att alla ska få möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevel-

ser samt till eget skapande. Utskottet erinrade om att Kulturutredningen skulle överväga behovet av att förändra de kulturpolitiska nationella målen.⁹

Av regleringsbrevens framgår att kulturinstitutionerna ska integrera ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv i sina verksamheter. Samma formulering har tidigare funnits i regleringsbrev för kulturmyndigheter. Med anledning av den så kallade Styrtredningens förslag har regleringsbrevens mål och återrapporteringskrav minskat för myndigheterna, eftersom de i flertalet fall redan återfinns i deras instruktioner. En översyn av samtliga instruktioner på Kulturdepartementets område ska påbörjas under 2009. Syftet är att långsiktiga målsättningar och uppgifter för myndigheterna ska regleras i instruktionen och inte i regleringsbrev.¹⁰

Det kan tilläggas att Kulturutredningen föreslagit nya mål för kulturpolitiken, som bl.a. går ut på att den nationella kulturpolitiken ska verka för att *alla* ges möjlighet att fritt utveckla sina skapande förmågor och att statliga myndigheter och institutioner, utifrån arten av sina uppgifter och ansvarsområden, ska arbeta för att främja *mångfald* och kulturell pluralism. "Alla" innebär för utredningen mångfald. Begreppet inkluderar grupper som från olika perspektiv kan uppfattas som underprivilegierade eller marginaliserade i relation till dagens kulturpolitik. I ett mångfaldsperspektiv ingår, enligt utredningen, en stark betoning på strävan efter jämställdhet och jämlikhet.¹¹

Enligt utskottets uppfattning synes motionernas syfte vara tillgodosett. Därmed avstyrker utskottet motionerna Kr313 (s) och A355 (v) yrkande 25.

Jämställdhet inom kulturen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om jämställdhetsperspektiv inom kulturen. En rad åtgärder har vidtagits för att kulturlivet ska präglas av jämställdhet. Kulturutredningens förslag till nya kulturpolitiska mål innehåller ett mångfaldsperspektiv, vilket inkluderar strävan efter jämställdhet och jämlikhet. Regeringens ställningstagande till förslagen i utredningen bör inte föregripas.

Jämför reservation 5 (s, v, mp).

Motionerna

I *motion Kr305* föreslår Vänsterpartiet att regeringen ska utarbeta förslag till en feministisk handlingsplan för jämställd kultur. Regeringen bör tillätta en aktionsgrupp som ska kartlägga kulturlivet ur ett könsmaktsper-

⁹ Bet. 2007/08:KrU5 s. 12.

¹⁰ Pressmeddelande från Kulturdepartementet den 11 december 2008.

¹¹ SOU 2009:16 del 2 Förnyelseprogram s. 33 och 42–43.

spektiv som ska gälla både kulturskaparna och kulturnyttjarna. Gruppen ska därefter presentera en åtgärdsplan för att åstadkomma en positiv utveckling, varefter regeringen bör lägga fram en proposition i frågan.

I *motion Kr335* av Esabelle Dingizian m.fl. (mp) föreslår motionärerna att riksdagen ska göra ett uttalande om vikten av ett jämställdhetsperspektiv inom kulturen. Kultursektorn är enligt motionärerna inte förskonad från de strukturer och könsbarriärer som råder i samhället i stort. Exempelvis har kvinnliga konstnärer ofta svårare att klara sig ekonomiskt än manliga på grund av en strukturell snedfördelning till förmån för manliga normer och värderingar. Fördelningen av bidrag bör därför alltid ha ett tydligt könsperspektiv. Frånvaron av genustänkande visar sig t.ex. då myndigheter köper in konst till allmänna lokaler och då konstnärer tilldelas offentliga uppdrag (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Vid 2007/08 års riksmöte avstyrkte utskottet yrkanden liknande de nu aktuella.¹² Utskottet anser alljämt att det är betydelsefullt att jämställdhetsfrågorna uppmärksammas. En rad åtgärder har även vidtagits inom olika konstområden. Instruktioner och regleringsbrev på kulturområdet anger att ett jämställdhetsperspektiv ska integreras i samtliga myndigheters och institutioners verksamhet.

Som redovisats i det föregående inkluderar Kulturutredningens förslag till nya kulturpolitiska mål ett mångfaldsperspektiv. I begreppet mångfald ingår en stark betoning på strävan efter jämställdhet och jämlikhet.

Regeringens ställningstagande med anledning av utredningsförslagen bör inte föregripas. Motionerna Kr305 (v) och Kr335 (mp) yrkande 5 bör inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida. De avstyrks.

Långsiktiga bidrag till fria grupper

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att Kulturrådet bör få möjlighet att träffa treåriga avtal med fria grupper. Regeringens ställningstagande i denna fråga bör inte föregripas.

Jämför reservation 6 (v).

¹² Bet. 2007/08:KrU5 s. 9.

Motionen

I *motion Kr307* anser Vänsterpartiet att fria teater-, dans- och musikgrupper behöver kunna arbeta med viss framförhållning utan att årligen oroa sig för nästa års bidrag. Den ändring som hittills kommit till stånd med bemyndiganden är otillräcklig. Motionärerna föreslår att Kulturrådet ska få träffa treåriga bidragsavtal med de fria grupperna (yrkande 12).

Utskottets ställningstagande

Liknande yrkanden har avstyrkts tidigare av utskottet, senast våren 2008 i anslutning till att utskottet behandlade propositionen om tilläggsbudget till statsbudgeten för 2008 (prop. 2007/08:99). Kulturutskottet välkomnade då regeringens förslag att riksdagen skulle besluta om ett bemyndigande för anslaget till fria grupper. Detta innebar att Kulturrådet redan tidigt på hösten 2008 skulle kunna fatta beslut om bidragstilldelning som avsåg det kommande året, trots att riksdagen då ännu inte skulle ha slutbehandlat regeringens budgetproposition. Därmed skulle de fria grupperna kunna förbättra möjligheterna att planera verksamheten och den ekonomiska framförhållningen. Finansutskottet hade inte någon annan uppfattning och riksdagen biföll därefter förslaget¹³.

Det kan tilläggas att Kulturutredningen sett över stödformerna till de fria grupperna och då bedömt att bidragsnivån bör höjas. Med oförändrad budget innebär det att större bidrag skulle kunna ges till färre grupper. Vidare bedömer utredningen att frigrupsanslaget bör präglas av fortsatt större flexibilitet. Bidragen skulle då kunna variera från enstaka projektbidrag till verksamhetsstöd på mellan ett och fem år. Enligt utredningen borde detta leda till förutsättningar för en bättre framförhållning och en mera långsiktig planering när det gäller gruppernas verksamhet.¹⁴

Enligt utskottets uppfattning bör regeringens ställningstagande i denna fråga inte föregripas. Motion Kr307 (v) yrkande 12 bör således avslås av riksdagen.

En icke-diskriminerande och inkluderande scenkonst

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om en icke-diskriminerande scenkonst. Regeringens ställningstagande till nya kulturpolitiska mål bör nämligen inte föregripas.

Jämför reservation 7 (v).

¹³ Yttr. 2007/08:KrU2y, bet. 2007/08:FiU21, rskr. 2007/08:262.

¹⁴ SOU 2009:16 del 2 Förnyelseprogram s. 306 f.

Motionen

I *motion Kr307* yrkar Vänsterpartiet att regeringen ska lämna förslag till riksdagen om en åtgärdsplan för en icke-diskriminerande och inkluderande scenkonst. Det är enligt motionärerna inte tillräckligt att hänvisa till regleringsbrev samt till jämställdhets- och åtgärdsplaner (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottet avstyrkte under föregående riksmöte ett liknande yrkande i sitt betänkande 2007/08:KrU11. Utskottet erinrade då bl.a. om de nationella kulturpolitiska målen, vilka innefattar ett jämställdhets- och delaktighetsmål samt ett mångfaldsmål. Utskottet framhöll att regeringen under perioden 2007–2009 avsatt tre miljoner kronor för jämställdhetsåtgärder och projekt inom främst scenkonstområdet.

Som nämnts i det föregående ingår det i Kulturutredningens förslag till nya kulturpolitiska mål ett mångfaldsperspektiv som inbegriper en stark betoning på strävan efter jämställdhet och jämlikhet. Förslaget innebär också att kulturpolitiken ska verka för att alla ges möjlighet att fritt utveckla sina skapande förmågor.

Regeringens ställningstagande med anledning av utredningsförslagen bör inte föregripas. Motion Kr307 (v) yrkande 5 bör således inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida utan avstyrks av utskottet.

Handlingsplan för folk- och världsmusik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande som syftar till att en handlingsplan för folk- och världsmusiken ska upprättas och föreläggas riksdagen. Det är angeläget att olika musikgenrer, bl.a. folk- och världsmusik, stöds. Regeringen får avgöra om det är en statlig uppgift att upprätta en handlingsplan för folk- och världsmusik.

Jämför reservation 8 (v).

Motionen

I *motion Kr307* yrkar Vänsterpartiet att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag till en handlingsplan för folk- och världsmusiken. Trots att särskilda medel anvisats under tre år för att främja etnisk och kulturell mångfald har mycket lite kommit till del för folk- och världsmusik resp. folk- och världsdans. Motionärerna anför att Riksrevisionen i en rapport kritiserat Kulturrådet för att etablerade konstformer lätt får företräde fram-

för nya konstområdes- och genreöverskridande verksamheter. Det behövs nya tankegångar hos myndigheterna och anpassning till det som händer inom kulturlivet, menar motionärerna (yrkande 18).

Bakgrund

Riksrevisionen har rekommenderat att regeringen i större utsträckning ska se till att Kulturrådet förbättrar uppföljningen och utvärderingen av bidragsgivningen för att öka förutsättningarna för omprövning och därmed förnyelse. Riskrevisionen har också rekommenderat att Kulturrådet i större utsträckning omprövar och förnyar de bidragstyper som myndigheten fördelar (RiR 2008:14).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har avstyrkt liknande yrkanden under de två senaste riksmötena och hänvisat till det arbete med folk- och världsmusik som utförs inom ramen för Stiftelsen Svenska rikskonserters verksamhet. Vid föregående riksmöte pekade utskottet i sitt betänkande 2007/08:KrU11 på regeringens särskilda satsning om 10 miljoner kronor per år under treårsperioden 2008–2010 för att främja etnisk och kulturell mångfald.

Kulturutredningen poängterar betydelsen av kulturpolitikens samspel med verksamheter i det civila samhället. Bidrag till arrangörer inom musik och dans föreslås i fortsättningen ingå i den s.k. portföljmodellen. Arrangörslaget inom musikedet består till stor del av riksorganisationer som t.ex. Riksföreningen för Folkmusik och Dans (RFoD) som arbetar för att utveckla och sprida folk- och världsmusik.

Enligt utskottets uppfattning är det angeläget att olika musikgenrer, bl.a. folk- och världsmusik, kan stödjas på olika sätt. Detsamma gäller olika dansgenrer. Utskottet utgår från att regeringen överväger de påpekanden som framförts av Riksrevisionen när det gäller Kulturrådets bidragsgivning liksom förutsättningarna för omprövning och förnyelse.

Det får ankomma på regeringen att – i anslutning till beredningen av Kulturutredningens förslag – avgöra om det är en statlig uppgift att upprätta en handlingsplan för folk- och världsmusik. Motion Kr307 (v) yrkande 18 bör således inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida utan avslås.

Musikgenrecentrum

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att fler musikgenrecentrum ska inrättas. Regeringens ställningstagande med anledning av Kulturutredningens förslag bör inte föregripas.

Jämför reservation 9 (v).

Motionen

I *motion Kr307* anser Vänsterpartiet att vissa musikgenrer gynnas och andra missgynnas. Den klassiska musiken dominerar fortfarande när det gäller samhällsstöd. Alla musikgenrer måste få leva och utvecklas. Motionärerna föreslår därför att regeringen ska lägga fram förslag till hur fler musikgenrecentrum kan inrättas utan att det samtidigt görs neddragningar för redan stödda genrer (yrkande 19).

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottet har vid de två senaste riksmötena avstyrkt yrkanden med samma innebörd. Vid 2007/08 års riksmöte hänvisade utskottet bl.a. till de möjligheter som finns att från statens sida stödja olika musikgenrer inom ramen för den befintliga bidragsgivningen. Utskottet pekade även på att Stiftelsen Svenska rikskonserter har som övergripande mål att främja utvecklingen av olika musikgenrer genom stöd och service till musiklivets intresseorganisationer. Vidare erinrade utskottet om att Orkesterutredningen konstaterat att genrebegreppet är problematiskt och att det därför är mycket svårt att göra gränsdragningar mellan olika genrer på ett sätt som blir rättvisande samt att det uppstår nya genrer varje år på musikområdet. Orkesterutredningens förslag har efter remissbehandling överlämnats till Kulturutredningen.

Kulturutredningen framhåller att ansvaret för statens kulturpolitiska insatser på musikområdet i dag delas av Rikskonserter och Kulturrådet. Enligt utredningen är det rimligt att man samlar i en ny myndighet för konstarterna de delar av Rikskonserterns verksamhet som bl.a. omfattar stödgivning tillsammans med Kulturrådets bidragshantering på musikområdet samt Konstnärsnämndens stipendieverksamhet. Om regeringen eller den ansvariga myndigheten vill markera vikten av ett särskilt ansvar för en viss musikform, genre eller liknande kan detta göras i form av ett nationellt uppdrag till lämplig organisation eller institution. På arrangörssidan är musikområdet heterogent med många olika organisationer vars medlemmar drivs av ett starkt musikintresse och lägger ner ett stort mått av ideellt arbete. Utredningen anser att dessa är i behov av en organisation som kan stödja arrangörsarbetet, driva kulturpolitiska frågor som är viktiga för områ-

det samt vara en dialogpart gentemot statliga myndigheter och andra delar av det offentliga samhället.¹⁵ Bidragen till arrangörsledet föreslås bli införlivade i den nya regionala stödmodellen, den s.k. portföljen.¹⁶

Inom ramen för de förslagna nya stödformerna på musikområdet torde det finnas utrymme även för olika musikgenrer. Utskottet är emellertid inte berett att föreslå att någon åtgärd ska vidtas med anledning av motionsyrkandet. Regeringens förslag bör inte föregripas. Motion Kr307 (v) yrkande 19 avstyrks.

Community-teater

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande som syftar till att främja community-teater. Kulturutredningen har föreslagit att sambandet mellan professionellt och ideellt kulturutövande ska stärkas. Regeringens ställningstagande till förslagen bör avvaktas.

Jämför reservation 10 (v).

Motionen

I *motion Kr307* föreslår Vänsterpartiet att regeringen ska lägga fram förslag till riksdagen som syftar till att främja community-teater. Enligt motionärerna räcker inte institutionsteaternas och de fria gruppernas anslag för ytterligare uppdrag utöver dem de redan har och amatörteaterföreningarnas anslag är alltför magra (yrkande 14).

Utskottets ställningstagande

Community-teater är en förhållandevis ny företeelse i Sverige, som går ut på att boende i ett bostadsområde tillsammans med professionella teaterarbetare gestaltar sina egna berättelser i teaterform. Ett exempel utgörs av Botkyrka Community-teater, vars mål är att låta deltagarna själva forma processen och berätta sina historier. En konstnärlig ledare och en verksamhetsledare koordinerar verksamheten och deltar aktivt själva.¹⁷

Exempel på community-teater finns även i andra delar av landet, bl.a. på Folkteatern i Gävleborg, Länsteatern i Örebro och Tornedalsteatern i Pajala. Dessa har fått verksamhetsbidrag från olika anslag som Kulturrådet disponerar.

Utskottet har i det föregående redovisat att Kulturutredningen lagt förslag som syftar till att stärka sambandet mellan professionellt och ideellt kulturutövande och att regionerna ska få ett större ansvar för den regionala kulturverksamheten inom ramen för den s.k. portföljmodellen.

¹⁵ SOU 2009:16 del 3 Kulturpolitikens arkitektur s. 128 f.

¹⁶ SOU 2009:16 del 2 Förnyelseprogram s. 50 och tabell 12.1 s. 285.

¹⁷ Verksamhetsplan 2008 för Botkyrka Community-teater.

Regeringens ställningstagande till Kulturutredningens förslag bör avvaktas. Motion Kr307 (v) yrkande 14 avstyrks således.

Samordning inom biblioteksväsendet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som bl.a. syftar till samordning inom biblioteksväsendet. Kulturutredningen har föreslagit att Kungl. biblioteket ska få ett utvidgat ansvar som innefattar läns- och folkbiblioteken och som bl.a. innebär samordning av och samverkan mellan biblioteken i landet. Regeringens överväganden i samband med beredningen av Kulturutredningens förslag bör inte föregripas.

Jämför reservation 11 (v).

Motionen

I *motion Kr307* anser Lars Ohly m.fl. (v) att det är dags att ta ett helhetsgrepp på biblioteksväsendet. Exempelvis är de olika bibliotekstypernas datasystem inte alltid kompatibla med varandra, vilket försvårar ett rationellt utnyttjande av personalresurser och andra resurser. Regeringen bör därför snarast lämna förslag till riksdagen om hur bibliotek inom olika samhällsområden ska samordnas (yrkande 25).

I samma motion, *Kr307*, föreslår Vänsterpartiet att regeringen ska tillsätta en arbetsgrupp som ska bestå av fackfolk och biblioteksanvändare med uppdrag att utarbeta ett förslag till idéprogram för 2000-talets bibliotek. Folkbiblioteken måste nämligen hela tiden kunna utvecklas och anpassa sig till samhällets och teknikens utveckling (yrkande 26). Vidare bör regeringen utarbeta förslag till ansvarsfördelning när det gäller att få till stånd en fungerande biblioteksservice inom omsorgsverksamheten, sjukvården och kriminalvården (yrkande 30).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis erinra om att kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth hösten 2007 som svar på en skriftlig fråga om gemensam bibliotekswebb bl.a. anförde att det är viktigt att samordningen av de gemensamma bibliotekssystemen utvecklas samt att flera initiativ tagits med den inriktningen.¹⁸ Statsrådet exemplifierade med Kulturrådets förnyade samarbete med Kungl. biblioteket, där en del av den gemensamma visionen är Sverigebiblioteket, ett nationellt bibliotekssamråd som bl.a. arbetar för en enda plattform på webben.

¹⁸ Fråga 2007/08:334 av Leif Pettersson (s).

Även Kulturutredningen har funnit att det finns ett behov av att samordna biblioteksväsendet och att i ett längre perspektiv även samordna biblioteksväsendet och arkivväsendet. I ett första steg föreslås en ny organisation och ledningsfunktion för ett samlat biblioteksväsende. Verksamheten vid Kungl. biblioteket är i dag primärt inriktad på de behov som finns för områdena högre utbildning och forskning. Kulturrådet har ett visst ansvar för bl.a. ärenden om folkbibliotek. Det finns emellertid inte någon statlig myndighet som har ett uttalat ansvar för det samlade biblioteksväsendet. Mot den bakgrunden föreslår utredningen att Kungl. biblioteket ska få ett utökat uppdrag som även ska omfatta läns- och folkbiblioteken. I sin nya roll bör Kungl. biblioteket i samverkan med länsbiblioteken initiera och driva projekt angående samordning och samverkan inom landet. En annan uppgift bör vara att följa upp bibliotekslagen.¹⁹

Utskottet vill tillägga att det torde vara givet att en sådan ny roll för Kungl. biblioteket även innefattar den biblioteksverksamhet som utförs inom omsorgen, sjukvården och kriminalvården. Enligt utskottets uppfattning bör emellertid regeringens överväganden i samband med beredningen av Kulturutredningens förslag inte föregripas. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr307 (v) yrkandena 25, 26 och 30.

Arbetsplatsbibliotek

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om satsningar på arbetsplatsbibliotek och läsfrämjande insatser på arbetsplatser. Kulturrådet ger bidrag till sådana insatser. Regeringen överväger insatser på det litteraturpolitiska området i anslutning till beredningen av en kulturpolitisk proposition.

Jämför reservation 12 (s, v).

Motionen

Förslaget i *motion Kr360* av Kerstin Engle m.fl. (s) syftar främst till att satsningar på arbetsplatsbibliotek och lässtimulerande projekt som Läs för mig pappa ska prioriteras i kulturpolitiken.

¹⁹ SOU 2009:16 del 3 Kulturpolitikens arkitektur s. 37, 68 f.

Utskottets ställningstagande

Vid föregående riksmöte behandlade utskottet ett yrkande liknande det nu aktuella.²⁰ Utskottet finner nu liksom då att syftet med motionen är tillgodosett genom de möjligheter som finns att via Kulturrådet erhålla stöd för att främja kultur i arbetslivet i allmänhet liksom för läsfrämjande insatser på arbetsplatsen.

Bland förslagen som lagts fram av Kulturutredningen finns ett som går ut på att Kulturrådets bidrag till kultur i arbetslivet ska omvandlas till ett bidrag som kan användas för projekt som syftar till att vidga arbetsmarknaden för konstnärer samt för utvärdering av sådana insatser.²¹ Stöd till läsfrämjande insatser föreslås utgå som hittills.²²

Utskottet vill tillägga att regeringen i samband med behandlingen av Kulturutredningens förslag avser att ta upp frågor om insatser på det litteraturpolitiska området.²³

Enligt utskottets uppfattning bör resultaten av regeringens samlade överväganden inte föregripas. Motion Kr360 (s) avstyrks.

Tillgång till talböcker

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att förlag ska åläggas att framställa samtliga böcker som de ger ut också som talböcker med talsyntes. Talboks- och punktskriftsbiblioteket förvärvar i princip allt som efterfrågas. Syntetiskt tal kan ännu inte ersätta den mänskliga rösten när det gäller inläsning av skönlitteratur.

Motionen

Lars-Ivar Ericson och Per Lodenius (båda c) föreslår i *motion Kr206* att regeringen ska låta undersöka förutsättningarna för att all litteratur som ges ut i Sverige genom utgivarens försorg ska läsas in som talbok med talsyntes.

Utskottets ställningstagande

Talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB) framställer och lånar ut talböcker. Ett av de mål som regeringen angett för TPB är att bibliotekets produktion och förvärv av talböcker ska uppgå till minst 25 % av den

²⁰ Bet. 2007/08:KrU12 s. 9.

²¹ SOU 2009:16 del 2 Förnyelseprogram s. 297. Bidrag till insatser för att främja en bred kulturverksamhet med arbetsplatsen och arbetsgemenskapen som utgångspunkt avvisas nu under anslag 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete, ap.1.

²² SOU 2009:16 del 2 Förnyelseprogram s. 311.

²³ Prop. 2008/09:1 utg.omr. 17 s. 67.

årliga bokutgivningen i Sverige. Av TPB:s årsredovisning för 2007 framgår att biblioteket uppnådde målet med marginal och förvärvade 26 %, vilket motsvarar ungefär 4 000 talbokstitlar inkl. högskolelitteratur.

Utskottet har inhämtat från TPB att syntetiskt tal än så länge inte är tillräckligt utvecklat för att kunna ersätta den mänskliga rösten när det gäller inläsning av skönlitteratur. För studielitteraturen har man gjort andra bedömningar. Av de 1 358 högskoletitlar som biblioteket förvärvade 2007 framställdes 44 % eller ca 600 titlar med talsyntes. Av dessa framställdes 170 titlar från förlagsfil, medan resten framställdes från tryckta och skannade förlagor.

Ett förverkligande av motionärernas förslag skulle innebära att bokförlagen ålades att producera talböcker. I många fall torde det vara möjligt att genomföra tekniskt. Man bör emellertid beakta att det skulle vara resurskrävande för förlagen att exempelvis bearbeta och anpassa texter med tabeller, diagram och illustrationer. Många av de framställda titlarna skulle troligen inte få några läsare, medan andra skulle läsas av endast några enstaka personer. Enligt uppgift från TPB förvärvar biblioteket i dag i princip allt som efterfrågas.

Det kan tilläggas att TPB i sin framtidsstrategi från sommaren 2008 har redovisat sin avsikt att inleda ett samarbete med bokförlagen. På så sätt hoppas biblioteket att kunna stödja förlagens utveckling av tillgängliga medier. TPB vill också effektivisera sin egen produktion genom ökad tillgång till digitala förlagor och utvecklade processer.

Enligt utskottets uppfattning bör motionen inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida. Motion Kr206 (c) avstyrks därmed.

En nationell strategi för läsning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om behovet av en nationell strategi för läsning. Regeringen avser att i samband med behandlingen av Kulturutredningens förslag återkomma till riksdagen angående insatser på det litteraturpolitiska området.

Motionen

I *motion Kr304* av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp) föreslår motionärerna att riksdagen ska göra ett tillkännagivande för regeringen om behovet av en nationell strategi för läsning. Ett led i en sådan strategi skulle kunna vara att inrätta en tjänst som nationell lässtrateg. Lässtrategen borde kunna få i uppdrag att bl.a. hålla samman olika insatser för att stimulera läsning, lyfta fram goda exempel och föra ut aktuell forskning på området.

Utskottets ställningstagande

Läsfrämjande insatser för barn och unga prioriteras av regeringen. För 2008 ökades det statliga stödet för detta ändamål med 3 miljoner kronor. Av budgetpropositionen för 2009 framgår att omfattande satsningar görs på skolan för att förstärka elevernas basfärdigheter i bl.a. läsning.

Kulturutredningen föreslår att det statliga litteraturstödet, som också ska omfatta läsfrämjande insatser, ska göras om till ett allmänt stöd inom litteratur- och biblioteksområdet och att det även i fortsättningen ska fördelas centralt. Fördelningen ska göras av den föreslagna myndigheten för konstarterna.²⁴

Som nämnts i det föregående avser regeringen att i samband med behandlingen av Kulturutredningens förslag återkomma till riksdagen angående insatser på det litteraturpolitiska området.²⁵

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att motionsyrkandet inte bör påkalla någon åtgärd från riksdagens sida. Motion Kr304 (fp) avstyrks.

Utdelning av Almapriset

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne ska utdelas i Vimmerby. Kommunen torde få viss uppmärksamhet genom att pristagaren tillkännages där.

Motionen

I *motion Kr329* av Krister Örnfjäder m.fl. (s) föreslår motionärerna att litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne ska delas ut i Vimmerby, vilket skulle stärka Kalmar län som en attraktiv region.

Utskottets ställningstagande

Kulturrådet fick 2002 regeringens uppdrag att föreslå närmare utformning av litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne, Almapriset. I uppdraget ingick att föreslå bestämmelser för priset, lämplig tidpunkt och plats för prisutdelning m.m. Rådet kom fram till att prisutdelningen borde ske i Stockholm, medan tillkännagivandet av pristagaren skulle ske i Vimmerby. Regeringen konstaterade i budgetpropositionen att Kulturrådets förslag överensstämde med regeringens förslag. Riksdagen godkände regeringens förslag.²⁶

²⁴ SOU 2009:16 del 2 Förnyelseprogram s. 299 och del 3 Kulturpolitikens arkitektur s. 127.

²⁵ Prop. 2008/09:1 utg. omr. 17 s. 67.

²⁶ Prop. 2002/03:1 utg. omr. 17 s. 66, bet. 2002/03:KrU1, rskr. 2002/03:57.

Enligt förordningen (2002:1091) om litteraturpris till Astrid Lindgrens minne har en särskild jury inom Kulturrådet hand om nomineringen och beslutar om pristagare. Juryn har administrativt stöd av ett kansli. Statens kulturråd får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av förordningen. Priset delas ut årligen.

Utskottet konstaterar att det förhållandet att pristagaren tillkännages i Vimmerby torde ge kommunen viss uppmärksamhet. Enligt utskottets uppfattning är det inte motiverat att ändra platsen för prisutdelningen. Därmed avstyrks motion Kr329 (s).

Censurfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om censurlagstiftningen. En särskild utredare har i uppdrag att se över granskningslagen. Resultatet av översynen och regeringens ställningstagande i frågan bör avvaktas.

Motionerna

I *motionerna Kr229* Fredrik Schulte (m) och *Kr249* av Jan Ericson (m) föreslår motionärerna att Statens biografbyrå ska läggas ned och att filmbolagen ska få i uppdrag att ange rekommenderade åldersgränser på filmer. Även i *motion Kr327* av Tobias Tobé och Jessica Polfjärd (båda m) föreslås att Biografbyrån ska avskaffas. Samma syfte har *motion Kr308* av Anna Tenje och Jan R Andersson (båda m), som föreslår att förhandscensuren av film ska avskaffas.

I *motionerna Kr239* av Jan Ericson (m) och *Kr252* av Finn Bengtsson och Karl Sigfrid (båda m) föreslår motionärerna att vuxencensuren ska avskaffas.

I *motion Kr372* av Jessica Polfjärd (m) begärs att granskningslagens bestämmelser om åldersgränser och vuxenmedverkan ska ändras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrkte under föregående riksmöte motioner med liknande innehåll som de nu aktuella.²⁷ Enligt utskottets uppfattning fanns det visserligen omständigheter som talade för att en översyn av lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram borde göras. Utskottet stannade emellertid för att det fick ankomma på regeringen att noga följa frågan och överväga om ändringar borde göras av censurlagstiftningen.

²⁷ Bet. 2007/08:KrU10.

Regeringen har därefter beslutat uppdra åt en särskild utredare att göra en översyn av granskningslagen och skyddet av barn och unga mot skadligt medieinnehåll och skadlig mediepåverkan (dir. 2008:62). Uppdrag ska redovisas senast den 31 maj 2009.

Enligt utskottets uppfattning bör resultatet av den särskilde utredarens uppdrag och regeringens ställningstagande i frågan avvaktas. Motionerna Kr229 (m), Kr239 (m), Kr249 (m), Kr252 (m), Kr308 (m), Kr327 (m) och Kr372 (m) avstyrks således.

Tidigare behandlade förslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag av samma innebörd som har avvisats av riksdagen tidigare under valperioden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare under valperioden avstyrkt motionsyrkanden om övergripande kulturfrågor inklusive frågor om teater, dans, musik, bibliotek, litteratur och filmcensur. Utskottet hänvisar till sina ställningstaganden i betänkanterna 2006/07:KrU1, 2006/07:KrU7, 2007/08:KrU1, 2007/08:KrU5, 2007/08:KrU11 och 2007/08:KrU12 och finner inte skäl att nu ta upp dessa frågor till förnyad behandling. Därmed avstyrks motionerna

- *Sk389* av Marianne Kierkemann (m) om att regionala kompetenscentrum ska inrättas för att utveckla relationerna mellan kultur och näringsliv (yrkande 3),
- *Kr222* av Eva Sonidsson och Hans Stenberg (båda s) om kultur som tillväxtfaktor,
- *Kr236* av Fredrik Schulte (m) om att bibliotekslagen ska avskaffas,
- *Kr272* av Kurt Kvarnström och Marita Ulvskog (båda s) om vikten av att prioritera barns och ungdomars kulturskapande och kulturupplevelser,
- *Kr276* av Sylvia Lindgren och Veronica Palm (båda s) om ett rikt kulturlivs betydelse för individ och samhälle,
- *Kr277* av Marie Nordén m.fl. (s) om stöd till Gaaltije,
- *Kr287* av Johan Pehrson (fp) om att staten bör uppmärksamma Opera på Skäret,
- *Kr302* av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp) om stöd för textning av biofilmer, dvd-filmer och teaterföreställningar (yrkande 2),
- *Kr309* av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp) om att införa en minnesdag tillägnad Raoul Wallenbergs minne,
- *Kr330* av Fredrik Schulte (m) om att förordningen om statsbidrag till folkbibliotek ska ändras när det gäller kravet på motprestation (yrkande 1),

- *Kr330* av Fredrik Schulte (m) om att förordningen om statsbidrag till regional kulturverksamhet ska ändras när det gäller krav på motprestation (yrkande 2),
- *Kr338* av Aleksander Gabelic m.fl. (s) om kulturell kreativitet och innovation och om att kulturarbetares kompetens ska tas till vara,
- *Kr341* av Jan Björkman m.fl. (s) om kulturens roll som utvecklingsfaktor i bl.a. Blekinge,
- *Kr351* av Maria Stenberg m.fl. (s) om kultur som resurs för regional tillväxt och
- *Kr363* av Luciano Astudillo (s) om att en minnesplakett över Harald Edelstam ska sättas upp på t.ex. Arvfurstens palats.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Pris- och löneomräkning av kulturanslag, punkt 2 (v)

av Siv Holma (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 2.

Ställningstagande

Vänsterpartiet har länge drivit kravet på pris- och löneomräkning av samtliga kulturanslag, ofta med hänvisning till den fria scenkonsten. Allianspartiernas företrädare i kulturutskottet uttalade sig våren 2006 för att anslaget till de fria grupperna och Teateralliansen skulle omfattas av en årligen återkommande pris- och löneomräkning och för att regeringen skulle ta ett helhetsgrepp då det gäller inflationssäkring av anslagen på hela kulturområdet. Men ännu har ingenting hänt utom att den borgerliga regeringen i budgetpropositionen för 2008 har sagt att den anser att pris- och löneomräkningen i stort sett fungerar bra och att man för närvarande inte har någon avsikt att se över eller byta modell för pris- och löneomräkningen. Regeringens ståndpunkt står inte i överensstämmelse med vad företrädare för allianspartierna tidigare uttalat. I likhet med motionärerna bakom motion Kr307 (v) kan jag inte nöja mig med detta. Jag anser att det är angeläget att regeringen följer upp tidigare tillkännagivanden från riksdagen och snarast återkommer med förslag till en modell för att kostnads-säkra samtliga kulturanslag.

Vad jag här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion Kr307 (v) yrkande 2.

2. Samarbete mellan amatörer och professionella, punkt 4 (v) av Siv Holma (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 37.

Ställningstagande

Liksom motionärerna bakom motion Kr307 (v) anser jag att regeringen bör utarbeta förslag till ett regelverk för att främja amatörkulturens utveckling och möjligheterna till samverkan mellan amatörer och professionella. Jag har noterat att Kulturutredningen anser att sambandet mellan amatörföreningar och offentliga kulturverksamheter ska stärkas och att kulturpolitiken inte bör diskuteras utan att också amatörkulturen inkluderas. Med hänvisning till det anförda anser jag att regeringen snarast bör lägga fram förslag till en handlingsplan av det slag som Vänsterpartiet har föreslagit i sin motion.

Vad jag här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion Kr307 (v) yrkande 37.

3. Avgiftsskyldighet för ideella föreningar, punkt 5 (v) av Siv Holma (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 35.

Ställningstagande

Enligt socialavgiftslagen är en ideell förening som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet fri från arbetsgivaravgifter om ersättningen inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp, dvs. f.n. 21 400 kronor. I likhet med motionärerna bakom motion Kr307 (v) anser jag att samma möjlighet ska finnas för kulturföreningar.

Vad jag här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion Kr307 (v) yrkande 35.

4. HBT-frågor på kulturområdet, punkt 6 (s, v, mp)

av Siv Holma (v), Margareta Israelsson (s), Nikos Papadopoulos (s), Anne Ludvigsson (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Göran Persson i Simrishamn (s), Esabelle Dingizian (mp) och Leif Pettersson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:Kr313 av Börje Vestlund m.fl. (s) och 2008/09:A355 av Josefin Brink m.fl. (v) yrkande 25.

Ställningstagande

Vi anser att det är angeläget att myndigheter och institutioner på kulturområdet synliggör homosexuellas, bisexuellas och transpersoners (HBT) liv och erfarenheter. HBT-historien bör dokumenteras och göras tillgänglig för oss som lever i dag och för kommande generationer. De statliga museerna har en avgörande roll när det gäller att dokumentera HBT-personers levnadsförhållanden i vårt land. Regeringen bör därför i regleringsbrev uppdraga åt kulturmyndigheterna att på lämpligt sätt verka för att HBT-kompetensen inom kulturlivet förbättras och att arbeta med olika kulturuttryck för och med HBT-personer.

Vad vi här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motionerna Kr313 (s) och A355 (v) yrkande 25.

5. Jämställdhet inom kulturen, punkt 7 (s, v, mp)

av Siv Holma (v), Margareta Israelsson (s), Nikos Papadopoulos (s), Anne Ludvigsson (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Göran Persson i Simrishamn (s), Esabelle Dingizian (mp) och Leif Pettersson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:Kr305 av Siv Holma m.fl. (v) och 2008/09:Kr335 av Esabelle Dingizian m.fl. (mp) yrkande 5.

Ställningstagande

Inom kultursektorn finns samma strukturer och könsbarriärer som råder i samhället i stort. Exempelvis har kvinnliga konstnärer ofta svårare att klara sig ekonomiskt än manliga på grund av en strukturell snedfördelning till förmån för manliga normer och värderingar. Frånvaron av genustänkandet visar sig även då myndigheter köper in konst till allmänna lokaler och då konstnärer tilldelas offentliga uppdrag, vilket inte är acceptabelt. Genusperspektivet måste få ett större genomslag också i museernas verksamhet. Kön och genus måste problematiseras såväl i utställningar och pedagogik som i dokumentation, insamlingspolicy och organisation. Enligt vår mening bör ett tydligt könsperspektiv finnas med vid fördelningen av statsbidrag.

En aktionsgrupp, liknande den som tidigare arbetade inom barnkulturområdet, bör tillsättas och ges i uppdrag att kartlägga kulturlivet ur ett genusperspektiv. Kartläggningen ska avse både kulturskaparna och kulturnyttjarna. Regeringen bör återkomma med ett förslag till en feministisk handlingsplan för en jämställd kultur.

Vad vi här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motionerna Kr305 (v) och Kr335 (mp) yrkande 5.

6. Långsiktiga bidrag till fria grupper, punkt 8 (v)

av Siv Holma (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 12.

Ställningstagande

Jag anser att det är angeläget att de fria teater-, musik- och dansgrupperna liksom scenkonstinstitutionerna har möjlighet att arbeta med viss framförhållning utan att de årligen ska behöva oroa sig för nästa års anslag. Det är inte bra för den konstnärliga processen att konstnärerna varje år måste ägna tidsödande arbete åt att söka och redovisa anslag för löpande verksamhet. Den ändring som hittills har åstadkommit genom att ett bemyndigande knutits till anslaget Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål är välkommen men otillräcklig. De fria grupperna behöver nämligen treåriga avtal för att få bättre förutsättningar att utvecklas.

Vad jag här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion Kr307 (v) yrkande 12.

7. En icke-diskriminerande och inkluderande scenkonst, punkt 9 (v)

av Siv Holma (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 5.

Ställningstagande

Scenkonsten ska vara icke-diskriminerande och inte missgynna individer utifrån deras kön, klass, sexuella läggning, etnicitet, funktionshinder m.m. Det betyder att kvinnor och män ska ha lika goda möjligheter till utbildning, arbete, karriär, bidrag och stipendier inom varje konstområde. Könsideitet får lika lite som etnicitet utgöra hinder. Funktionsnedsättning ska inte betraktas som handikapp. Det ankommer på arbetsgivare och utbildare att försöka avlägsna hinder som gör att någon har svårt att klara en uppgift. Institutioner och andra verksamheter som uppstår offentligt stöd måste, om de inte kan visa på godtagbara skäl, märka av att samhället reagerar om de inte lever upp till sina åtaganden.

I likhet med motionärerna bakom motion Kr307 (v) anser jag att det är angeläget att regeringen utarbetar en åtgärdsplan för en icke-diskriminerande och inkluderande scenkonst. Planen ska underställas riksdagen.

Vad jag här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion Kr307 (v) yrkande 5.

8. Handlingsplan för folk- och världsmusik, punkt 10 (v)

av Siv Holma (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 18.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen snarast bör utarbeta en handlingsplan för folk- och världsmusiken, så att denna genre kan få sitt rättmätiga utrymme inom ramen för de kulturpolitiska satsningarna. Regeringen bör snarast åter-

komma till riksdagen med en sådan handlingsplan. Som framgår av motion Kr307 (v) är det ett problem att Kulturrådet i sin bidragsgivning gynnar traditionella och etablerade konstformer framför nya konstområdes- och genreöverskridande verksamheter. Ett område som folk- och världsmusik kommer då lätt i kläm.

Vad jag här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion Kr307 (v) yrkande 18.

9. Musikgenrecentrum, punkt 11 (v)

av Siv Holma (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 19.

Ställningstagande

Det råder en obalans mellan olika musikgenrer som innebär att vissa gynnas och andra missgynnas när de statliga bidragsmedlen fördelas. När det gäller samhällsstöd till musik dominerar exempelvis fortfarande den klassiska musiken. Enligt min mening är det viktigt att alla musikgenrer får leva och utvecklas och att nya genrer får växa fram. I likhet med motionärerna bakom motion Kr307 (v) anser jag därför att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen med förslag på hur fler musikgenrecentrum kan inrättas och den musikaliska mångfalden stärkas. Utgångspunkten ska vara att förslaget inte får finansieras genom nedskärningar av redan stödda musikgenrer.

Vad jag här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion Kr307 (v) yrkande 19.

10. Community-teater, punkt 12 (v)

av Siv Holma (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 14.

Ställningstagande

Community-teater är en ny men växande företeelse inom teatern som går ut på att nå dem som inte självmant hittar till teater- och dansscenerna. Det kan t.ex. handla om att samla människor som får berätta historier som är viktiga för dem, något som ibland leder till att man tillsammans gör en pjäs och spelar upp den. Den professionella teatern utgör ett stöd för deltagande amatörer. Exempel på denna nya företeelse finns bl.a. vid Tornedals-teatern i Pajala och vid Riksteatern i Botkyrka. I likhet med motionärerna bakom motion Kr307 (v) kan jag konstatera dels att bidragen till institutionsteatrarna och de fria grupperna inte räcker för ytterligare uppdrag utöver dem som de redan har, dels att amatörteaterföreningarnas anslag är för magra. Jag anser att regeringen bör lägga fram förslag till riksdagen om hur community-teater liksom även community art kan främjas i Sverige.

Vad jag här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion Kr307 (v) yrkande 14.

11. Samordning inom biblioteksväsendet, punkt 13 (v)

av Siv Holma (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 25, 26 och 30.

Ställningstagande

Inom biblioteksväsendet finns olika bibliotekstyper, såsom högskolebibliotek och folkbibliotek, med varierande datasystem, vilka sinsemellan inte alltid är kompatibla. Detta försvårar ett rationellt utnyttjande i landet av resurserna. Bland annat av detta skäl anser jag att det är dags att ta ett helhetsgrepp på biblioteksväsendet, så att bibliotek inom olika samhällsområden kan samordnas.

Vidare är det angeläget att folkbiblioteken fortgående kan utvecklas och anpassa sig till samhällets och teknikens utveckling. I likhet med motionärerna bakom motion Kr307 (v) anser jag att en arbetsgrupp bestående av fackfolk och biblioteksanvändare bör tillsättas med uppdrag att utarbeta ett förslag till idéprogram för 2000-talets bibliotek.

Slutligen vill jag understryka vikten av att det inom äldreomsorgen och sjukvården liksom på fängelserna finns tillgång till böcker, tidskrifter och tidningar. Regeringen bör därför utarbeta förslag till ansvarsfördelning mel-

lan olika huvudmän när det gäller att få till stånd en fungerande biblioteks-service inom såväl omsorgsverksamheten och sjukvården som kriminalvården.

Vad jag här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion Kr307 (v) yrkan-dena 25, 26 och 30.

12. Arbetsplatsbibliotek, punkt 14 (s, v)

av Siv Holma (v), Margareta Israelsson (s), Nikos Papadopoulos (s), Anne Ludvigsson (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Göran Persson i Simrishamn (s) och Leif Pettersson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Kr360 av Kerstin Engle m.fl. (s).

Ställningstagande

Kulturpolitikens syfte är att alla medborgare ska få möjlighet att vara delaktiga i kulturlivet och att de ska få möjlighet att uppleva kultur och eget skapande. Kultur ger både glädje och välbefinnande och bör finnas tillgänglig i allas vardag. Kultur på arbetsplatsen kan stimulera människor till att söka sig till kulturupplevelser i andra sammanhang också. I likhet med motionärerna bakom motion Kr360 (s) anser vi därför att det är kulturpolitiskt väl motiverat att satsa på arbetsplatsbibliotek med engagerade bokombud och läsfrämjande insatser. Det är också viktigt att utveckla nya försök med biblioteksverksamhet, bl.a. på platser där många passerar på väg till och från arbetsplatsen. Exempel på detta är tunnelbanebiblioteken i Stockholm. Även de s.k. vägbiblioteken utgör intressanta exempel. Där kan bl.a. lastbilschaufförer låna ljudböcker som de sedan kan lämna tillbaka på en annan ort.

Vad vi här har framhållit bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion Kr360 (s).

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09:Sk389 av Marianne Kierkemann (m):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om upprättande av regionala kompetenscentrum för utvecklingen av relationerna mellan kultur och näringsliv.

2008/09:Kr206 av Lars-Ivar Ericson och Per Lodenius (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillgång till talböcker.

2008/09:Kr217 av Berit Högman och Tommy Ternemar (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur i hela landet.

2008/09:Kr222 av Eva Sonidsson och Hans Stenberg (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur som tillväxtfaktor.

2008/09:Kr229 av Fredrik Schulte (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ändring av granskningslagen.

2008/09:Kr236 av Fredrik Schulte (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bibliotekslagen bör avskaffas.

2008/09:Kr239 av Jan Ericson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa vuxencensuren av film.

2008/09:Kr249 av Jan Ericson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Biografbyrån bör avskaffas.

2008/09:Kr252 av Finn Bengtsson och Karl Sigfrid (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram i syfte att kunna avskaffa vuxencensuren.

2008/09:Kr272 av Kurt Kvarnström och Marita Ulvskog (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ungdomars och barns kulturskapande.

2008/09:Kr276 av Sylvia Lindgren och Veronica Palm (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett rikt kulturlivs betydelse för individ och samhälle.

2008/09:Kr277 av Marie Nordén m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur- och informationscentret Gaaltije.

2008/09:Kr287 av Johan Pehrson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Opera på Skäret i Ljusnarsberg.

2008/09:Kr302 av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samhället bör stödja de hörselskadade till ett tillgängligare kulturliv med mer textning av film på bio, dvd-filmer och teater.

2008/09:Kr304 av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell strategi för läsning.

2008/09:Kr305 av Siv Holma m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag till en feministisk handlingsplan för en jämställd kultur.

2008/09:Kr307 av Lars Ohly m.fl. (v):

2. Riksdagen begär att regeringen snarast återkommer med förslag till en modell för kostnadssäkring av samtliga kulturanslag.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en åtgärdsplan för en icke-diskriminerande och inkluderande scenkonst.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den fria scenkonsten ska ha rätt till treåriga avtal.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återkomma med förslag till hur community-art och community-teater kan främjas i Sverige.

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör ta fram förslag till en handlingsplan för folk- och världsmusiken.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om musikgenrecentrum.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma med förslag till en samordning av biblioteken på olika samhällsområden.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en arbetsgrupp bestående av fackfolk och biblioteksanvändare med uppdrag att utarbeta ett förslag till idéprogram för 2000-talets bibliotek.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återkomma med förslag till ansvarsfördelning när det gäller att få till stånd en fungerande biblioteksservice såväl inom omsorgsverksamheter och sjukvård som inom kriminalvården.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeln om ett halvt prisbasbelopp också bör gälla kulturföreningar.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till ett regelverk anpassat för att främja amatörkulturens utveckling och möjligheter till samverkan mellan amatörer och professionella.

2008/09:Kr308 av Anna Tenje och Jan R Andersson (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa förhandscensuren av film.

2008/09:Kr309 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en svensk minnesdag tillägnad Raoul Wallenbergs minne.

2008/09:Kr313 av Börje Vestlund m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det i de olika kulturmyndigheternas och kulturinstitutionernas regleringsbrev bör framgå att dessa ska arbeta med kulturuttryck som handlar om HBT-personer.

2008/09:Kr327 av Tomas Tobé och Jessica Polfjärd (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa censuren och Biografbyrån.

2008/09:Kr329 av Krister Örnfjäder m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om plats för utdelning av Almapriset.

2008/09:Kr330 av Fredrik Schulte (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ändring i 8 § förordningen (1996:1608) om statsbidrag till folkbibliotek.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ändring i 2 § förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet.

2008/09:Kr335 av Esabelle Dingizian m.fl. (mp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av ett jämställdhetsperspektiv inom kulturen.

2008/09:Kr338 av Aleksander Gabelic m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kulturell kreativitet och innovation och om att ta tillvara kulturarbetarnas kompetens.

2008/09:Kr341 av Jan Björkman m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kulturens roll i Blekinge och andra regioner för attraktivitet och fler jobb.

2008/09:Kr343 av Anne Marie Brodén m.fl. (m, fp, c, kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur som en del av vården.

2008/09:Kr351 av Maria Stenberg m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kulturpolitiken som resurs för regional tillväxt.

2008/09:Kr360 av Kerstin Engle m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur på arbetsplatsen.

2008/09:Kr361 av Christina Oskarsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den västsvenska kulturen.

2008/09:Kr363 av Luciano Astudillo (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att placera en minnesplakett med Harald Edelstams namn på t.ex. Arvfurstens palats.

2008/09:Kr372 av Jessica Polfjärd (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förändra åldersgränsen på biografier.

2008/09:A355 av Josefin Brink m.fl. (v):

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om HBT-kompetens hos anslagsgivande myndigheter och institutioner på kulturområdet.